

บทที่ 9

ละครสำนึกนิยมแปรรูป (Modified Realistic Drama)

ละครสำนึกนิยม¹ (Realistic Drama) เป็นรูปแบบของละครที่ครองเวทีละครอังกฤษและอเมริกาเรื่อยมาจนกระทั่งศตวรรษที่ 20 แม้ว่าหลังสงครามโลกครั้งที่ 2² แล้ว ประเพณีนิยมของละครสำนึกนิยมจะถูกแปรเปลี่ยนไป เป็นรูปแบบผสมผสาน (eclecticism) โดยการขอยืม และนำเอาเทคนิคและวิธีการของละครรูปแบบอื่นๆ มาประยุกต์ใช้ด้วย นักเขียนละครสำนึกนิยมในช่วงกลางศตวรรษที่ 20 จึงเขียนบทละครหลายรูปแบบ แตกต่างกันไป กลายเป็นรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า ละครสำนึกนิยมแปรรูป (Modified Realistic Drama)

สาระสำคัญ

1. ละครสำนึกนิยมแปรรูป คือละครสำนึกนิยมในช่วงกลางศตวรรษที่ 20 ซึ่งมีพื้นฐานเป็นละครเหมือนชีวิต แต่ได้นำเอาเทคนิคและวิธีการของละครแนวอื่นๆ มาประยุกต์ใช้ด้วย แล้วแต่ลีลาของนักแต่งบทละครแต่ละคน

2. หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้ว ในประเทศอังกฤษใช้ระบบหมุนเวียนแสดงละครชวนหัวประเภทค่อมดี (comedy) และละครร้อยกรอง (poetic drama) เป็นส่วนใหญ่ จนกระทั่งการปฏิวัติด้วยการแสดงครั้งใหญ่ในการจัดแสดงละคร เรื่อง LOOK BACK IN ANGER ของ จอห์น ออสบอร์น (John Osborne) (1929-)

3. นักแต่งบทละครร่วมสมัยชาวอเมริกันที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักดีคือ เทนเนสซี วิลเลียมส์ (Tennessee Williams) (1914-1985) และ อาร์เทอร์ มิลเลอร์ (Arthur Miller) (1915-) นักแต่งบทละครทั้งสองเขียนในแนวสำนึกนิยมแปรรูป โดยมีพื้นฐานแบบเหมือนชีวิต ผสมผสานกับการใช้สัญลักษณ์ และเทคนิคหลากหลายรูปแบบ

¹ ดูบทที่ 7

² สงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดขึ้นระหว่างปี ค.ศ. 1939-1945

4. ตัวอย่างละครสั้นนิยมแปรรูปเรื่อง "STREETCAR NAMED DESIRE" ของ เทนเนสซี วิลเลียมส์ พร้อมแนววิจารณ์

จุดประสงค์

เมื่อศึกษาบทที่ 9 จบแล้วนักศึกษาสามารถ

1. บอกลักษณะของละครสั้นนิยมแปรรูปได้
2. แจกแจงความสำคัญของ จอห์น ออสบอร์น ที่มีต่อวงการละครอังกฤษได้
3. บอกชื่อนักแต่งบทละครร่วมสมัยชาวอเมริกันที่เขียนบทละครในแนวสั้นนิยมแปรรูปพร้อมยกตัวอย่างผลงานได้
4. วิเคราะห์วิจารณ์บทละครเรื่อง STREETCAR NAMED DESIRE ได้ตามที่กำหนดให้

ลักษณะละครสังคมนิยมแปรรูป (Modified Realistic Drama)

เทคนิคของศิลปะร่วมสมัยในปัจจุบันก็คือ ต้องการให้ผู้ชมตระหนักถึงความเรียบง่าย การเสนอแนะ และการบิดเบือนข้อเท็จจริง ในทำนองเดียวกันการจัดแสดงละครเป็นไปในแนวที่ยอมรับว่า “ละครคือละคร” (theatricality) หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ละครไม่ขึ้นอยู่กับภาพลวงว่า นี่คือความจริง และยอมรับว่า ละครคือสิ่งที่แตกต่างจาก “ความจริง”

การตกแต่งฉากไม่สนใจในรายละเอียดของข้อเท็จจริง แต่ใช้เทคนิคการเสนอแนะในเรื่องของเวลา และสถานที่ เช่น ฉากในป่า อาจจะใช้ต้นไม้เพียง 1-2 ต้น เป็นการเสนอแนะว่านี่คือป่า หรือฉากในห้องนอนอาจจะมีเตียงเพียงอย่างเดียวที่เป็นเครื่องเสนอแนะว่านี่คือ ห้องนอน โดยมุ่งหวังว่าผู้ชมจะใช้จินตนาการต่อเติมส่วนรายละเอียดได้เอง

โครงสร้างของละครเป็นอิสระมากขึ้น ไม่ยึดตามแนว เวล เมต เฟลย์¹ (well-made play) เช่นเดียวกับนักเขียนบทละครสังคมนิยมช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ละครแบ่งออกเป็นฉากย่อยมากขึ้น และไม่สนใจการแบ่งละครออกเป็นองก์ มีการทดลองใช้เทคนิคแปลกใหม่กับละครมากขึ้นโดยการขอยืมหรือนำมาประยุกต์ใช้ตามแต่ความเหมาะสมและความต้องการของนักแต่งบทละคร

การแปรรูปของละครสังคมนิยมนี้ เป็นผลเนื่องมาจากทัศนคติในการมองดูโลกของมนุษย์เปลี่ยนไป กล่าวคือการค้นพบทางวิทยาศาสตร์อันนำมาซึ่งความเจริญทางวัตถุได้ปลดปล่อยมนุษย์จากความเลื่อมใสศรัทธาทางจิตใจ แต่ในขณะเดียวกันก็กลับเน้นความต้องการในค่านิยมทางศีลธรรมและจิตใจมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นเครื่องชี้แนะในการนำเอาสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ให้ถูกต้องเหมาะสม ตัวอย่างเช่น การค้นพบพลังงานอะตอม ซึ่งอาจจะนำมาใช้ได้ทั้งในทางเสริมสร้างและทางทำลายล้าง แต่ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไม่สามารถชี้แนะได้ว่าสิ่งใดดีแล้ว จำเป็นต้องมีค่านิยมทางจิตใจและศีลธรรมจรรยาช่วยนำทางให้มนุษย์สามารถตัดสินใจได้ว่าอะไรดีอะไรชั่ว นั่นคือข้อพิสูจน์ว่าปัญหาของมนุษย์นั้นไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยวิทยาศาสตร์เสมอไป

นอกจากนั้นวิชาจิตวิทยาากล่าวว่า แรงจูงใจ² (motivation) ที่มีอำนาจสูงสุดของมนุษย์ก็คือ จิตใต้สำนึก ซึ่งไม่สามารถแสดงออกให้ปรากฏได้บนเวทีละคร ดังนั้น “ความจริง” จึงไม่ใช่สิ่งที่สามารถแสดงออกให้เห็นได้ง่าย ตามแนวความเชื่อของละครสังคมนิยม ในช่วงปลาย

¹ คุบท์ที่ 7 หัวข้อลักษณะละครสังคมนิยม

² คุบท์ที่ 1 หัวข้อละครคืออะไร

ศตวรรษที่ 19 การแสดง “ความจริง” ให้ผู้ชมเห็นบนเวทีละครจึงมีการแปรรูปไปให้ยืดหยุ่นได้โดยการนำเอาเทคนิคและวิธีการต่างๆ ของขบวนการ หรือลัทธิใดก็ตามซึ่งสามารถเปิดเผยและวิเคราะห์ “ความจริง” ได้ถูกต้องแม่นยำกว่ากันมาประยุกต์ใช้ ละครสังคมนิยมแปรรูป จึงได้รับเอาแนวความคิดและวิธีการของละครต่อต้านสังคมนิยม¹ (Anti-Realistic Drama) เอาไว้มาก

จอห์น ออสบอร์น และละครสังคมนิยมแนวใหม่ในอังกฤษ

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ละครในประเทศอังกฤษส่วนใหญ่เป็นละครเพื่อการค้า ประเภทละครคอเมดี้ (comedy) และละครร้อยกรอง (poetic drama) โดยมีคณะละครแนวหน้า 2 คณะ คือ The Old Vic และ The Shakespeare Festival Company จัดการแสดงระบบหมุนเวียนแสดง² (repertory) โดยจัดแสดงละครหลายเรื่องสลับกัน ละครส่วนใหญ่จะเป็นละครที่ย้อนกลับไปหาอดีต จนกระทั่งนักวิจารณ์ต่างกล่าวว่าละครอังกฤษ “ตาย” เสียแล้ว จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1956 จอร์จ ดีไวน์ (George Devine) แห่งคณะละคร The English Stage Company ได้จัดแสดงละครเรื่อง LOOK BACK IN ANGER ของจอห์น ออสบอร์น (John Osborn) (1929-) ซึ่งถือเป็นการเปิดศักราชใหม่ของวงการละครในอังกฤษ แม้ว่าละครของเขาจะเป็นละครสังคมนิยม แต่ตัวละครเอก คือ จิมมี่ พอร์เตอร์ (Jimmy Porter) ได้กลายเป็นตัวแทนของกลุ่มคนหนุ่มรุ่นใหม่ที่ได้รับสมญาว่า “angry young men” หรือ “กลุ่มคนหนุ่มผู้โกรธแค้น” นั่นเอง ออสบอร์น เป็นผู้บุกเบิกละครสังคมนิยมแนวใหม่ของอังกฤษ ซึ่งมีผลทำให้ละครอังกฤษมีฐานะเป็นละครแนวหน้าของโลก อีกครั้งหนึ่ง

ออสบอร์น เริ่มต้นด้วยการเป็นนักแสดง และเริ่มเขียนบทละครในช่วงปี ค.ศ. 1949-1956 โดยบางเรื่องเขียนร่วมกับผู้อื่นและไม่ได้มีการจัดแสดง ดังนั้นเขาจึงเป็นนักแต่งบทละครที่ยังไม่มีชื่อเสียงเมื่อละครเรื่อง LOOK BACK IN ANGER ออกสู่สายตาของผู้ชม ละครเรื่องนี้มีตัวละครเพียง 5 ตัว โดยมี จิมมี่ พอร์เตอร์ เป็นตัวเอกซึ่งแสดงความไม่พอใจในความเป็นไปของโลก ไว้ในบทละครดังนี้

“I suppose people of our generation aren’t able to die for good causes any longer. We had all that done for us in the thirties and forties, when we were still kids. There aren’t and good, brave causes left. If the big bang comes, and we all get killed off, it won’t be in aid

¹ คุบท์ 8

² คุบท์ 4 หัวข้อ ระเบียบแบบแผนและวิธีการแสดงละครยุคอลิซเบ็ธัน *

of the old-fashioned, grand design. It'll just be for the Brave New Nothing-very-much-thank-you. About as pointless and inglorious as stepping in front of a bus.”¹

จิมมี เชื่อว่าชีวิตนี้ไร้ความหมาย แต่ความยุ่งยากทั้งปวงคงจะลดน้อยลงหากมิใช่เป็นเพราะการแบ่งชนชั้น และความเครียดอันเนื่องมาจากสังคมสมัยใหม่ ภรรยาของ จิมมี คือ แอลิซัน (Alison) มาจากชนชั้นกลางค่อนข้างสูง (upper middle class) เป็นผู้รับความโกรธแค้นของเขาตลอดเวลา จิมมี มองย้อนกลับไปดูสิ่งที่ผ่านมาในด้านศีลธรรมจรรยา สังคม และการเมืองด้วยความรู้สึกโกรธแค้น ตามที่ชื่อเรื่องเสนอแนะไว้

นอกจากละครเรื่องนี้แล้ว ละครส่วนใหญ่ของ ออสเบอร์น มักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความล้มเหลวของมนุษย์ อาทิเช่น ละครเรื่อง THE ENTERTAINER (1957) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความล้มเหลวของครอบครัว ไรซ์ (Rice) 3 ชั่วอายุคน โดยอาศัยการเปรียบเทียบเป็นสัญลักษณ์ กล่าวคือ บิลลี (Billy) เป็นสัญลักษณ์ของนักดนตรีรุ่นเก่า อาร์ชี (Archie) คือสัญลักษณ์ของความล้มเหลวเนื่องจากเขาไม่มีรสนิยมของคนรุ่นใหม่ และลูกๆ ของอาร์ชีเป็นสัญลักษณ์ของผู้ที่ไม่สนใจในอาชีพนักดนตรีอีกต่อไป ละครเรื่องนี้ ออสเบอร์น ได้รับอิทธิพลจากเบรคท์² (Brecht) ด้วย โดยการใช้นาฏละครสมจริง สลับกับการร้องรำ

นอกจากนี้ ละครที่ทำชื่อเสียงให้กับเขาคือเรื่อง INADMISSIBLE EVIDENCE (1965) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับทนายความ บิล เมทแลนด์ (Bill Maitland) ผู้คิดว่าชีวิตของตนประสบความสำเร็จ โดยละครแสดงให้เห็นฉากความคิดย้อนกลับในเรื่องความเหลวไหลไร้สาระของชีวิตที่ผ่านมาในแง่มุมต่างๆ ของ บิล

ออสเบอร์น ยังคงเขียนละครต่อมาเรื่อยๆ แม้ว่าเทคนิคต่างๆ ของเขาจะเปลี่ยนไปบ้าง โดยมีแนวความคิดหลักเกี่ยวกับปัญหาทางสังคมและศีลธรรม และนับเป็นนักแต่งบทละครที่สำคัญมากที่สุดผู้หนึ่งหลังสงครามโลกครั้งที่ 2

นักแต่งบทละครสำนึกนิยมแปรรูปชาวอเมริกัน

นักแต่งบทละครร่วมสมัยที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักดีในอเมริกา คือ เทนเนสซี วิลเลียมส์ (Tennessee Williams) (1914-1985) และ อาร์เทอร์ มิลเลอร์ (Arthur Miller) (1915-) บทละครของเขาทั้งสองมีพื้นฐานเป็นละครเหมือนชีวิต แต่เขาได้ผสมผสานเทคนิคและวิธีการ

¹ LOOK BACK IN ANGER องค์กรที่ 3 ฉากที่ 2

² บทที่ 7 หัวข้อ เอปิคเรียเตอร์

รูปแบบต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในละครของเขาด้วย

1. อาร์เธอร์ มิลเลอร์ เกิดเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม ค.ศ. 1915 ในเมืองนิวยอร์ก จบจากมหาวิทยาลัยมิชิแกน ซึ่งในขณะที่ศึกษาอยู่บดละครเรื่อง THE GRASS STILL GROWS (1936) ของเขาได้รับรางวัล The Theatre Guild National Award หลังจากจบการศึกษาในปี ค.ศ. 1938 แล้วเขาเข้าร่วมกับคณะละคร (THE Federal Theatre Project ในนิวยอร์ก แต่คณะละครดังกล่าวสลายตัวไปก่อนที่ผลงานของเขาจะได้มีการจัดแสดง เขาจึงหันมาเขียนบทวิทยุและเขียนนวนิยาย ละครเรื่องแรกที่ได้รับการต้อนรับจากนักวิจารณ์อย่างดี คือ ALL MY SONS (1947) บทละครที่ได้รับชื่อเสียงมากที่สุดคือเรื่อง DEATH OF A SALESMAN ซึ่งได้รับรางวัลพูลิตเซอร์ (Pulitzer) และรางวัลอื่นๆ อีกหลายรางวัล

มิลเลอร์ เชื่อว่านักแต่งบทละครที่จริงจังจะต้องเขียนละครเพื่อสังคม ซึ่งเขาเรียกว่า “Whole Drama” โดยมีแนวความเชื่อว่าคุณสมบัติควรมีภาวะที่เป็นทั้งวัตถุวิสัย (objective) และอัตวิสัย (subjective) กล่าวคือ มนุษย์ไม่ควรขึ้นอยู่กับตัวเองและครอบครัว แต่ต้องขึ้นอยู่กับสังคม คือโลกภายนอกด้วยละคร 4 เรื่องของเขาที่จัดเข้าข่ายละครเพื่อสังคมนี้คือเรื่อง ALL MY SONS (1947) DEATH OF A SALESMAN (1949) THE CRUCIBLE (1953) และ A VIEW FROM THE BRIDGE (1955)

ในเมื่อตัวละครเอกของเรื่องต้องเผชิญกับภาวะที่ต้องคำนึงถึงทั้งตัวเองและสังคม ย่อมไม่สามารถหลีกเลี่ยงการหาจุดยืนหรือเอกลักษณ์ของตนเองได้ ละครของมิลเลอร์มักจะมีแนวความคิดหลักเกี่ยวกับตัวละครเอกที่ต้องการหาจุดยืนหรือเอกลักษณ์ของตนเอง (self identity) ในละครเรื่อง ALL MY SONS ตัวละครเอก โจ เคลเลอร์ (Joe Keller) เป็นพ่อและสามีที่ดีตามที่ลูกชายของเขาเรียกร้อง จนในที่สุดเขาต้องฆ่าตัวตาย มิลเลอร์ได้สืบทอดเจตนารมณ์ของเขาต่อไปในละครเรื่อง DEATH OF A SALESMAN ตัวละครเอก วิลลี โลแมน (Willy Loman) ต้องการร่ำรวยและเป็นที่ยอมรับใคร่ด้วย เขาเชื่อว่าการที่พนักงานขายจะประสบความสำเร็จได้จะต้องเป็นคนที่ยื่นขอพบใคร่ใคร่ เมื่อ วิลลี ตระหนักถึงความล้มเหลวของตนเอง เขาจึงตัดสินใจฆ่าตัวตายเพื่อให้ลูกชายได้เงินประกันชีวิต

ทั้ง โจ เคลเลอร์ และ วิลลี โลแมน ต่างเป็นผู้รับเคราะห์ ซึ่งผูกพันตนเองกับ “ภาพพจน์” ซึ่งสังคมสร้างขึ้นและอ้างว่าเป็นสิ่งดีงาม ตรงข้ามกับตัวละครเอกในละครเรื่อง CRUCIBLE คือ จอห์น พรอคเตอร์ (John Proctor) ซึ่งตายในตอนจบเช่นเดียวกัน โดยสังคมเป็นผู้ฆ่าเขาแต่การตายของเขาเป็นเครื่องแสดงชัยชนะของปัจเจกบุคคล (individual) เนื่องจากเขา

ยอมถูกแขวนคอดีกว่าจะยอมรับสารภาพตามข้อกล่าวหา ละครเรื่องนี้สะท้อนปัญหาสังคมในอเมริกา ในยุคที่เรียกว่า “McCarthy Era”¹ ซึ่งนักเขียนและนักแสดงต่างยอมรับสารภาพในความผิดด้วยความกลัว

ตัวละครเอกในละครเรื่อง A VIEW FROM THE BRIDGE เอ็ดดี คาร์บอน (Eddie Carbone) ตายในตอนจบเนื่องจากปฏิเสธที่จะโกหกเพื่อการมีชีวิตรอดเขาต่างจาก โจ เคลเลอร์ และ วิลลี โลแมน ในแง่ที่ว่าเขายอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมและฝ่าฝืนด้วยในเวลาเดียวกัน

ละครของ อาร์เทอร์ มิลเลอร์ ทั้ง 4 เรื่องนี้ มีแก่นเรื่องเดียวกันคือต้องแสดงให้เห็นว่าสังคม คือ เครื่องกำหนด ภาพพจน์ การสร้างตำนานความเชื่อและความไม่เป็นธรรมในสังคม ซึ่งทำให้มนุษย์ต้องใส่หน้ากากเข้าหากันโดยมีค่านิยมจอมปลอมเป็นเครื่องกำหนด เขาต้องการชี้แนะให้เห็นว่า บัจเจกบุคคลมีทางเลือกน้อยมาก โดยต้องเลือกระหว่าง การพยายามปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ของสังคม และถูกทำลาย เช่น โจ เคลเลอร์ และ วิลลี โลแมน กับการปฏิเสธไม่ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมและถูกทำลายเช่นเดียวกับ จอห์น พรอคเตอร์ และ เอ็ดดี คาร์บอน

2. เทนเนสซี วิลเลียมส์ เกิดเมื่อวันที่ 26 มีนาคม ค.ศ. 1914 และเพิ่งเสียชีวิตไปเมื่อปี ค.ศ. 1985 จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย ไอโอว่า เขาเขียนบทละครเรื่องแรกชื่อ AMERICAN BLUES ในปี ค.ศ. 1939 ซึ่งเป็นละครองค์เดียวจบ ละครเรื่องแรกที่ทำให้เขาประสบความสำเร็จ คือ THE GLASS MENAGERIES (1944) ละครเรื่องสำคัญของเขาคือ A STREET-CAR NAMED DESIRE (1947) และละครที่ได้รับรางวัล พิวลิตเซอร์ คือ CAT ON A HOT TIN ROOF (1955) บทละครซึ่งเป็นที่รู้จักดีของเขามีอาทิ SUMMER AND SMOKE (1948) THE ROSE TATTOO (1951) CAMINO REAL (1953) SUDDENLY LAST SUMMER (1958) SWEET BIRD OF YOUTH (1959) THE NIGHT OF THE IGUANA (1962) SLAPSTICK TRAGEDY (1965) HARD CANDY (1954)

วิลเลียมส์ เป็นนักแต่งบทละครอเมริกันคนแรกที่ได้รับการขนานนามว่าเป็นนักแต่งบทละครยอดนิยม (popular dramatist) และละคร 4 เรื่องที่ได้มีการจัดแสดงมากที่สุดโดยกลุ่มต่างๆ ทั้งอาชีพและสมัครเล่นในสหรัฐอเมริกา คือเรื่อง THE GLASS MENAGERIES

¹ เป็นยุคที่ Joseph R. McCarthy (1908-1957) วุฒิสมาชิกก่อตั้งขบวนการต่อต้านคอมมิวนิสต์ขึ้นในทศวรรษปี 1950 กล่าวหาประชาชนในอาชีพต่าง ๆ โดยเฉพาะนักเขียน นักแสดง ว่าเป็นคอมมิวนิสต์โดยปราศจากหลักฐานเด่นชัด ขบวนการนี้สิ้นสุดลงในปี ค.ศ. 1954

A STREETCAR NAMED DESIRE, SUMMER AND SMOKE และ CAT ON A HOT TIN ROOF และบทละครที่ทำให้เขามีชื่อเสียงมักถูกนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์ด้วย โดยมีบทละครถึง 10 เรื่องที่ได้ถูกจัดแสดงเป็นภาพยนตร์

วิธีการเขียนบทละครของเขานั้น เขาใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย และคนส่วนใหญ่สามารถเข้าใจได้ดี เขาพยายามแสดงให้เห็น ความคิด ทศนคติ และความรู้สึก ที่เป็นลักษณะของชีวิตกลางศตวรรษที่ 20 โดยแสดงออกในรูปของสภาพแวดล้อมของคนธรรมดา (common man) ทั้งทางวัตถุและจิตใจควบคู่กันไปกับอารมณ์ความรู้สึกและการใช้สัญลักษณ์ เขาต้องการต่อต้านวิธีการเสนอละครแบบเก่าโดยต้องการแสดง “ความจริง” บนเวทีในแง่มุมใหม่ และไม่คำนึงถึงกฎเกณฑ์ อริสโตเติล¹ (Aristotle) เลย เขามุ่งเสนอ “ความจริง” ในช่วงเวลาปัจจุบันซึ่งเขาไม่เพียงแต่เขียนเกี่ยวกับคนธรรมดา แต่เขาเขียนขึ้นเพื่อให้คนธรรมดาชมด้วย

ลักษณะบทละครของ วิลเลียมส์ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ช่วงด้วยกัน คือ

1. บทละครที่เขียนขึ้นก่อนปี ค.ศ. 1945 ซึ่งส่วนใหญ่เขียนขึ้นเพื่อแสดงความคิดของตนเอง และเพื่อแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง ตัวอย่างละครในช่วงนี้คือ THE GLASS MENAGERIES เขาได้สร้างความสำเร็จที่เป็นสัญลักษณ์ (symbolic screen of consciousness) โดยการเปิดเผยให้เห็นรูปทรง แสง สี เสียง และอารมณ์ ของตัวละครเอกในการคำนึงถึงเรื่องราวในอดีต ตัวละครเอกคือ ทอม (Tom) ต้องการแสวงหา “ความจริง” ที่สมบูรณ์ ผ่านทางประสบการณ์ในอดีตของเขา

2. บทละครที่เขียนขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1945-1955 ซึ่งเป็นช่วงที่เขาผลิตบทละครที่สำคัญและประสบความสำเร็จ วิลเลียมส์ ยังคงแสวงหา “ความจริง” ต่อไป เขามุ่งมั่นที่จะสร้างตำนาน (myth) จากเนื้อหาซึ่งเกิดจากประสบการณ์ธรรมดาๆ โดยเขาขอยืมส่วนประกอบของโครงสร้างที่เป็นสัญลักษณ์ (symbolic structure) มาจากความเชื่อทางศาสนาคริสต์ เทวดาตำนานของกรีก และหลักจิตวิทยาของ ฟรอยด์² (Freud) รวมทั้งจากประวัติศาสตร์วัฒนธรรมทางตอนใต้ของอเมริกาด้วย อาทิเช่นบทละครเรื่อง A STREETCAR NAMED DESIRE SUMMER AND SMOKE CAMINO REAL และ CAT ON A HOT TIN ROOF ซึ่งวิลเลียมส์ต้องการเสนอแนะให้ผู้ชมชาวอเมริกันสามารถแสวงหาเอกลักษณ์และจุดยืนของตนเองได้

3. บทละครที่เขียนขึ้นหลังปี ค.ศ. 1955 วิลเลียมส์ ต้องการแสดงให้เห็นว่าพระเจ้า

¹ คุบท์ที่ 1

² คุบท์ที่ 8 หัวข้อ ยูจีน โอนิล และละครเอ็กซ์เพรสชันนิสต์ในอเมริกา

คือคำตอบ หรือที่ฟัง เมื่อคนประสบความสำเร็จทุกขั้ยาก ตัวละครเอกของเขาจะแสวงหาพระเจ้า เช่น แชนนอน(Shannon) ในละครเรื่อง THE NIGHT OF THE IGUANA ละครเรื่องอื่นๆ ที่แสดงแนวคิดเดียวกันมีอาทิ SWEET BIRD OF YOUTH SUDDENLY LAST SUMMER

วิลเลียมส์ มีความสามารถพิเศษเหนือนักแต่งบทละครอเมริกันคนอื่นๆ ในแง่ที่เขาสามารถถ่ายทอด อารมณ์ความรู้สึก สภาพทางสังคม ศีลธรรมจรรยา ของคนในยุคนี้ออกมาเป็นภาษาที่ง่ายแก่การเข้าใจแต่มีพลังแฝงอยู่อย่างล้ำลึก

กิจกรรม

1. ให้นักศึกษา อ่านบทละครเรื่อง LOOK BACK IN ANGER ของ จอห์น ออสบอร์น
2. ให้นักศึกษา อ่านบทละครเรื่อง DEATH OF A SALESMAN ของ อาร์เทอร์ มิลเลอร์
3. ให้นักศึกษา อ่านบทละครเรื่อง STREET CAR NAMED DESIRE ของ เทนเนสซี

วิลเลียมส์

4. ให้นักศึกษา อ่านบทละครเรื่องอื่นๆ ของนักเขียนทั้ง 3 คนนี้ตามที่สนใจ
5. ให้นักศึกษา ดูภาพยนตร์ หรือ วีดีโอเทปละครของ เทนเนสซี วิลเลียมส์ ที่ถ่ายทำเป็นภาพยนตร์ ฮอลลีวูด อาทิเช่น เรื่อง CAT ON A HOT TIN ROOF

ตัวอย่างบทละครเรื่อง A STREETCAR NAMED DESIRE ของ เทนเนสซี วิลเลียมส์

SCENEFOUR

It is early the following morning. There is confusion of street cries like a choral chant.

Stella is lying down in the bedroom. Her face is serene in the early morning sunlight. One hand rests on her belly, rounding slightly with new maternity. From the other dangles a book of colored comics. Her eyes and lips have that almost narcotized tranquility that is in the faces of Eastern idols.

The table is sloppy with remains of breakfast and the debris of the preceding night, and Stanley's gaudy pyjamas lie across the threshold of the bathroom. The outside door is slightly ajar on a sky of summer brilliance.

Blanche appears at this door. She has spent a sleepless night and her appearance entirely contrasts with Stella's. She presses her knuckles nervously to her lips as she looks through the door, before entering.

BLANCHE :

Stella?

STELLA (*stirring lazily*) :

HMMH?

(Blanche utters a moaning cry and runs into the bed-room, throwing herself down beside Stella in a rush of hysterical tenderness.)

BLANCHE :

Baby, my baby sister!

STELLA (*drawing away from her*) :

Blanche, what is the matter with you?

(Blanche straightens up slowly and stands beside the bed looking down at her sister with knuckles pressed to her lips.)

BLANCHE :

He's left?

STELLA :

Stan? Yes.

BLANCHE :

Will he be back?

STELLA :

He's gone to get the car greased. Why?

BLANCHE :

Why! I've been half crazy, Stella! When I found out you'd been insane enough to come back in here after what happened-I started to rush in after you!

STELLA :

I'm glad you didn't

BLANCHE :

What were you thinking of? (*Stella* makes an *indefinite gesture*) Answer me! What? What?

STELLA :

Please, Blanche! Sit down and stop yelling.

BLANCHE :

All right, Stella. I will repeat the question quietly now. How could you come back in this place last night? Why, you must have slept with him!

(*Stella gets up in a calm and leisurely way.*)

STELLA :

Blanche, I'd forgotten how excitable you are. You're making much too much fuss about this.

BLANCHE :

Am I?

STELLA :

Yes, you are, Blanche. I know how it must have seemed to you and I'm awful sorry it had to happen, but it wasn't anything as serious as you seem to take it. In the first place, when men are drinking and playing poker anything can happen. It's always a powder-keg. He didn't know what he was doing... He was as good as a lamb when I came back and he's really very ashamed of himself.

BLANCHE :

And that-that makes it all right?

STELLA :

No, it isn't all right for anybody to make such a terrible row, but-people do sometimes. Stanley's always smashed things. Why, on our wedding night-soon as we came in here-he snatched off one of my slippers and rushed about the place smashing the light-bulbs with it.

BLANCHE :

He did-what?

STELLA :

He smashed all the light-bulbs with the heel of my slipper! (She laughs.)

BLANCHE :

And you-you let him? Didn't run, didn't scream?

STELLA :

I was-sort of-thrilled **by it**. (She waifs *for a moment*) Eunice and you had breakfast?

BLANCHE :

Do you suppose I wanted any breakfast?

STELLA :

There's some coffee left on the stove.

BLANCHE :

You're so-matter of fact about it, **Stella**.

STELLA :

What other can I be? He's **taken the radio to get it fixed**. It didn't land on the pavement so only one tube was smashed.

BLANCHE :

And you are standing there smiling!

STELLA :

What do you want me to do?

BLANCHE :

Pull yourself together and face the facts.

STELLA :

What are they, in your opinion?

BLANCHE:

In my opinion? You're married to a madman!

STELLA :

No!

BLANCHE :

Yes, you are, your fii is worse than mine is! Only you're not being sensible about it. I'm going to do something. Get hold of myself and make myself a new life!

STELLA :

Yes?

BLANCHE :

But you've given in. And that isn't right, you're not old! You can get out.

STELLA (slowly and emphatically) :

I'm not in anything I want to get out of.

BLANCHE (*incredulously*) :

What—Stella?

STELLA :

I said I am not in anything that I have a desire to get out of. Look at the mess in this room! And those empty bottles! They went through two cases last night! **He** promised this morning that he was going to quit having these poker parties, but you know how long such a promise is going to keep. Oh, well, it's his pleasure, like mine in **movies and bridge**. People have got to tolerate each other's habits, I guess.

BLANCHE :

I don't understand you. (*Stella turns toward her*) I don't understand you indifference: Is this a Chinese philosophy you've-cultivated?

STELLA :

Is what-what?

BLANCHE :

This-shuffling about and mumbling-'One tube smashed-beer-bottles-mess in the kitchen!'-as if nothing out of the ordinary has happened! (*Stella laughs uncertainly and picking up the broom, twists it in her hands.*)

BLANCHE :

Are **you deliberately** shaking that thing in my face?

STELLA :

No.

BLANCHE :

Stop it. Let go of **that broom**. I won't have you cleaning up for him!

STELLA :

Then who's going to do it? Are you?

BLANCHE :

I? I!

STELLA :

No, I didn't think so.

BLANCHE :

Oh, let me think, if only my mind would function! We've got to get hold of some money, that's the way out!

STELLA :

I guess that money is always nice to get hold of.

BLANCHE :

Listen to me. I have an idea of some kind. (*Shakily she twists a cigarette into her holder*)

Do you remember Shep Huntleigh? (*Stella shakes her head*) Of course you remember Shep

Huntleigh. I went out with him at college and wore his pin for a while. Well—

STELLA :

Well?

BLANCHE :

I ran into him last winter. You know I went to Miami during the Christmas holidays?

STELLA :

No.

BLANCHE :

Well, I did. I took the trip as an investment, thinking I'd meet someone with a million dollars

STELLA :

Did you?

BLANCHE :

Yes. I ran into Shep Huntleigh- ran into him on Biscayne Boulevard, on Christmas Eve, about dusk...getting into his car-Cadillac convertible; must have been a block long!

STELLA :

I should think it would have been-inconvenient in traffic!

BLANCHE :

You've heard of oil-wells?

STELLA :

Yes-remotely.

BLANCHE :

He has them, all over Texas. Texas is literally spouting gold in his pockets.

STELLA :

My, my.

BLANCHE :

Y'know how indifferent I am to money. I think of money in terms of what it does for you. But he could do it, he could certainly do it!

STELLA :

Do what, Blanche?

BLANCHE :

Why-set us up in a-shop!

STELLA :

What kind of a shop?

BLANCHE :

Oh, a-shop of some kind! He could do it with half what his wife throws away at the races.

STELLA :

He's married?

BLANCHE :

Honey, would I be here if the man weren't married? (*Stella laughs a little. Blanche suddenly spring up and croaated to phone. She speaks shrilly*) How do I get Western Union?-Operator!

Western Union'!

STELLA :

That's a dial phone, honey.

BLANCHE :

I can't dial, I'm too—

STELLA :

Just dial 0.

BLANCHE :

O?

STELLA :

Yes, "O" for Operator! (*Blanche considers a moment; then she puts the phone down.*)

BLANCHE :

Give me a pencil. Where is a slip of paper? I've got to write it down first—the message, I mean.. .

(*She goes to the dressing table, and grabs up a sheet of Kleenex and an eyebrow pencil for writing equipment.*)

Let me see now... (*She bites the pencil*) 'Darling Shep. Sister and I in desperate situation.'

STELLA :

I beg your pardon!

BLANCHE :

Sister and I in desperate situation. Will explain details later. Would you be interested in-?' (*She bites the pencil again*) 'Would you-interested-in.. .' (*She amarer the pencil on the table and springs up*) You never get anywhere with direct appeals!

STELLA (*with a laugh*):

Don't be so ridiculous, darling!

BLANCHE :

But I'll think of something, I've got to think of-something! Don't, don't laugh at me, Stella! Please, please don't--I-I want you to look at the contents of my purse! Here's What's in it! (*She snatches her purse open*) Sixtyfive measly cents in coin of the realm!

STELLA (*crossing to bureau*):

Stanley doesn't give me a regular allowance, he likes to pay bills himself, but-this morning he gave me ten dollars to smooth things over. You take five of it, Blanche, and I'll keep the rest.

BLANCHE :

Oh, no. No, Stella.

STELLA (insisting) :

I know how it helps your morale just having a little pocket money on you.

BLANCHE :

No, thank you—I'll take to the streets!

STELLA :

Talk sense! How did you happen to get so low on funds?

BLANCHE :

Money just goes—it goes places. (She rubs her forehead) Sometime today I've got to get hold of a bromo!

STELLA :

I'll fix you one now.

BLANCHE :

Not yet—I've got to keep thinking!

STELLA :

I wish you'd just let things go, at least for a-while...

BLANCHE :

Stella, I can't live with him! You can, he's your husband. But how could I stay here with him, after last night, with just those curtains between us?

STELLA :

Blanche, you saw him at his worst last night.

BLANCHE :

On the contrary, I saw him at his best! What such a man has to offer is animal force and he gave a wonderful exhibition of that! But the only way to live with such a man is to-go to bed with him! And that's your job—not mine!

STELLA :

After you've rested a little, you'll see it's going to work out. You don't have to worry about anything while you're here. I mean—expenses...

BLANCHE :

I have to plan for us both, to get us both-out!

STELLA :

You take it for granted that I am in something that I want to get out of.

BLANCHE :

I take it for granted that you still have sufficient memory of Belle Reve to find this place and these poker players impossible to live with.

STELLA :

Well, you're taking entirely too much for granted.

BLANCHE :

I can't believe you're in earnest.

STELLA :

No?

BLANCHE :

I understand how it happened-a little. You saw him in uniform an officer, not here **but—**

STELLA :

I'm not sure it would have made any difference where I saw him.

BLANCHE :

Now don't say it was one of those mysterious electric things between people! If you do I'll laugh in **your** face.

STELLA :

I am not going to say anything more at all about it!

BLANCHE :

All right, then, don't!

STELLA :

But there are things that happen between a man and a woman in the dark-that sort of make everything else seem-unimportant. *(Pause.)*

BLANCHE :

What you are **talking** about is brutal desire-just-Desire!-the **name-of-that** rattle-trap street-car that bangs through the Quarter, up one old narrow street and down another...

STELLA :

Haven't you ever ridden on that street-car?

BLANCHE :

It brought me here.-Where I'm not wanted and where I'm ashamed to be...

STELLA :

Then don't you think your superior attitude is a bit out of place?

BLANCHE :

I am not being or feeling at all superior, Stella. Believe me I'm not! It's just this. This is how I look at it. A man like that is someone to go out with-once-twice-three times when the devil is in you. But live with? Have a child by?

STELLA :

I have told you I love him.

BLANCHE :

Then I tremble for you! I just-tremble for you...

STELLA :

I can't help your trembling if you insist on trembling! (*There is a pause.*)

BLANCHE :

May I-speak-plainly?

STELLA :

Yes, do. Go ahead. As plainly as you want to.

(Outside, a train approaches. They are silent till the noise subsides. They are both in the bedroom.)

(Under cover of the train's noise Stanley enters from outside. He stands unseen by the women, holding some packages in his arms, and overhears their following conversation. He wears an undershirt and grease-stained seersucker pants.)

BLANCHE :

Well-if you'll forgive me-he's common!

STELLA :

Why, yes, I suppose he is.

BLANCHE :

Suppose! You can't have forgotten that much of our bringing up, **Stella**, that you just suppose that any part of a gentleman's in his nature! Not one particle, not! Oh, if he was **just—** ordinary! Just plain-but good and wholesome, but-no There's something **downright—** about him! You're hating me saying this, aren't you?

STELLA (*coldly*) :

Go on any say it all, Blanche.

BLANCHE :

He acts like an animal, has an animal's habits! Eats like one, moves like me, talks like **one!** There's even some - thing-sub human-something not quite to the stage of humanity yet! Yes, something-ape-like about him, like one of those pictures I've seen in-anthropological studies! Thousands and thousands of years have passed him right by, and there he is-Stanley Kowalske-survivor of the stone age! Bearing the raw meat home from the kill in the jungle! And you-you here-waiting for him! Maybe he'll strike you or maybe grunt and kiss you! That is, if kisses have been discovered yet! Night falls and the other apes gather! There in the front of the cave, all grunting like him, and swilling and gnawing and hulking! His poker night!-you call it-this party of apes! Somebody growls-some creature snatches at something-the fight is on! God! Maybe we are a long way from being made in God's image, but Stella-my sitster-there has been some progress since then! Such things as art-as poetry and music-such kinds of new light have come into the world since then! In some kinds of people some tenderer feelings have had some little beginning! That we have got to make grow! And cling to, and hold as our flag! In this dark march toward what-ever it is we're

approaching...Don't-don': hang back with the brutes!

(Another train passes outside. Stanley hesitates, licking his lips. Then suddenly he turns stealthily about and withdraws through front door. The women are still unaware of his presence. When the train has passed he calls through the closed front door.)

STELLA :

Hey! Hey, Stella!

STELLA (who has listened gravely to Blanche) :

Stanley!

BLANCHE :

Stell, I—

(But Stella has gone to the front door. Stanley enters casually with his packages.)

STANLEY:

Hiyuh, Stella. Blanche back?

STELLA :

Y e s , s h e ' s b a c k .

STANLEY :

Hiyuh, Blanche. (He grins at her.)

STELLA :

You must've got under the car.

STANLEY :

Them darn mechanics at Fritz's don't know their ass fr'm-Hey!

(Stella has embraced him with both arms, fiercely, and full in the view of Blanche.

He **laughs** and clasps her head to him. Over her head he grins through the curtains at Blanche.

' (As the lights fade away, with a lingering brightness on their embrace, the music of the "blue piano" and trumpet and drums is heard.)

.

แนววิจารณ์

โครงเรื่อง เป็นเรื่องราวโศกนาฏกรรมของตัวละครเอก บลานซ์ ดูบัวส์ (Blanche Du Bois) ซึ่งเดินทางมาหาน้องสาวชื่อ สเตลลา (Stella) และน้องเขย สแตนลีย์ (Stanley) ในเมือง นิวออร์ลีอันส์ และรู้สึกผิดหวังในสภาพความเป็นอยู่ที่อัปลักษณ์ของน้องสาวประกอบกับความกักขะไม่มีสมบัติ ผู้ดีของน้องเขย สแตนลีย์เปิดเผยความจริงให้ มิช (Mitch) เพื่อนของเขาที่มีท่าทีชอบพอบลานซ์ รู้ว่าบลานซ์ถูกไล่ออกจากการเป็นครูเพราะพยายามให้ทำนักเรียนชาย และเป็นคนที่มีความต้องการทางเพศสูง (nymphomaniac) และสามีเก่าของบลานซ์ฆ่าตัวตายเพราะผิดหวังที่ตัวเอง กลายเป็นคนลักเพศ ในคืนที่สเตลลาไปคลอดลูกที่โรงพยาบาล สแตนลีย์ปลุกปล้ำบลานซ์ แต่เมื่อสเตลลากลับมา และบลานซ์บอกเธอเรื่องนี้ เธอกลับไม่เชื่อ และส่งบลานซ์เข้าโรงพยาบาล โรคจิต

วิลเลียมส์ ใช้ลีลาการเขียนแบบอัตวิสัย (subjective) คือสะท้อนภาพความทรงจำ ชีวิตในอดีต ตลอดจนอารมณ์ความรู้สึกของ บลานซ์ ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจบลานซ์ได้เมื่อทราบถึงพฤติกรรมในอดีต

แก่นเรื่อง วิลเลียมส์ ต้องการให้ บลานซ์ แสดงปัญหาของมนุษย์ในสังคมปัจจุบันที่ต้องทนทุกข์ทรมานเพราะไม่สามารถยอมรับสภาพที่แท้จริงของชีวิต และเนื่องจากความเป็นคนอ่อนแอ และอ่อนไหวจึงไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่ปรารถนาได้ โลกแห่งความจริงโหดร้ายทารุณต่อมนุษย์เหล่านี้จนกระทั่งเขาเหล่านั้นต้องถูกทำลายและถูกทอดทิ้งให้อยู่ในความวิกลจริต เหมือนกับถูกตัดขาดจากโลกหรือตายแล้วในด้านจิตใจนั่นเอง วิลเลียมส์ใช้ชื่อต่างๆ เป็นสัญลักษณ์ บลานซ์ ขึ้นรถรางชื่อ DESIRE (ความปรารถนา) แล้วต่อรถรางอีกคันหนึ่งชื่อ CEMETERIES (ป่าช้า) และสุดท้ายที่ถนน ELYSIAN FIELDS (ชื่อสวรรค์ของวีรบุรุษ และวีรสตรี ในเทวด้านานกรีกโบราณ)

ตัวละครเอก ในละครเรื่องนี้มีตัวละครเอกอยู่ 3 ตัว คือ บลานซ์ สเตลลา และ สแตนลีย์ บลานซ์ เป็นตัวแทนของคนที่อ่อนไหวเกินไปไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับความเป็นจริงของโลกได้ ส่วนสแตนลีย์เป็นตัวแทนของสัญชาตญาณป่าเถื่อนและพลังกำลังทางสรีระ ในขณะที่สเตลลา เป็นตัวแทนของคนที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเป็นไปของโลกได้

ละครเรื่องนี้เป็นเรื่องราวของความขัดแย้ง (conflict) ระหว่างความอ่อนไหวทางจิตใจของบลานซ์ และสัญชาตญาณป่าเถื่อนกักขะของ สแตนลีย์ ประกอบกับการชี้แนะให้เห็นว่าคนที่สามารถปรับตัวได้เท่านั้นที่จะมีชีวิตรอดได้อย่างสบายเช่นเดียวกับสเตลลา

ลักษณะนิสัยของบลานซ์

1. บลานซ์ เป็นตัวแทนของคนที่ยืดหยุ่นเกินกว่าที่จะยอมรับความเป็นจริงของชีวิต เธอเคยเป็นคนรุ่งโรจน์มีฐานะดีมาก่อนเมื่อยากจนลงทำให้เธอจมไม่ลง ยังคงพยายามหลอกตัวเองและผู้อื่นอยู่เสมอ โดยเฉพาะเรื่องความเป็นผู้ดีและความงาม ซึ่งแม้วัยจะร่วงโรยแล้วเธอก็ไม่ยอมรับยังคงต้องการคำชมและไม่ชอบอยู่ภายใต้แสงไฟสว่างจ้า เพราะไม่ต้องการให้ใครเห็นว่าเธอเริ่มเข้าสู่วัยที่ร่วงโรยแล้ว

1.1 ฉากที่ 1 เมื่อบลานซ์เพิ่งเดินทางมาถึงบ้าน สเตลลา

Blanche :

Now, then, let me look at you. But don't you look at me, Stella, no, no, no, not till later, not till I've bathed and rested! and turn that over-light off! Turn that off! I won't be looked at in this merciless gear!

1.2 ฉากที่ 2 อยากให้สแตนลีย์ชมว่าเธอเป็นคนสวย

Blanche :

Oh, in my youth I excited some admiration. But look at me now! (She smiles at him radiantly) Would you think it possible that I was once considered to be - attractive.

Stanley :

Your looks are okay.

1.3 ฉากที่ 3 ขอบเอาโคมไฟกระดาษสีมาปิดหลอดไฟให้แสงไฟสลัวลง

Blanche :

I brought this adorable little colored paper lantern at a Chinese shop on Bourbon. Put it over the light bulb! Will you please?

Mitch :

Be glad to.

1.4 ฉากที่ 5 สนทนากับสเตลลาเรื่องความงาม ความอ่อนหวาน และโคมไฟกระดาษ

Blanche :

I never was hard on self-sufficient enough. When people are soft-soft people have got to shimmer and glow-they've got to put on soft colors, the colors of butterfly wings, and put a-paper lantern over the light.....It' isn't enough to be soft. You've got to be soft and attractive., and I-I'm fading now! I don't know how much longer I can turn the trick.

2. บลานซ์ ขอบโกหกและสร้างเรื่องเพื่อรักษาชื่อเสียงและภาพพจน์

2.1 ฉากที่ 1 เมื่อสเตลลา ถามว่าลาออกจากงานสอนหนังสือแล้วหรือยัง เธอกลับปิดบังความจริงที่ว่า เธอถูกไล่ออกเพราะเรื่องชู้สาวกับนักเรียนชาย

Stella :

No, I-thought you might resigned.. .

Blanche :

I was so exhausted by all I'd been through my-nerves broke (*Nervously* ramping cigarette) I was on the verge of-lunacy, almost! So Mr. Graves-Mr. Graves is the high school superintendent—he suggested I take a leave of absence I couldn't put all those details into the wire..... (She *drink quickly*) Oh, this buzzes right through me and feels so good!

3 . บลันช์ ไม่ชอบเปิดเผยอายุที่แท้จริงต้องการหลอกลวงและเสแสร้งให้มิชหลงเชื่อว่าเธอเป็นคนดี

3.1 ฉากที่ 5 ขณะสนทนากับสเตลลา

Stella :

Why are you sensitive about your age?

Blanche :

Because of hard knocks on my vanity's been given. What I mean is-he thinks I'm sort of-prim and proper, you know! (*She laughs out sharp/y*) I want to deceive him enough to make him-want me.....

3.2 ฉากที่ 6 ขณะสนทนากับมิช

Blanche :

Honey, it wasn't the kiss I objected to. I liked the kiss very much. It was the other little—familiarity—that I-felt obliged to-discourage.....I didn't resent it! Not a bit but in the world! In fact, I was somewhat flattered that you-desired me! But honey, you know as well as I do that a single girl, a girl alone in the world, has got to keep a firm hold on her emotions as she'll be lost!

4. บลันช์ เป็นคนเจ้าชู้ชอบเด็กหนุ่ม ๆ และชอบแสดงออกโดยไม่รู้สึกละลาย

4.1 ฉากที่ 5 เมื่อเด็กหนุ่มมาเก็บค่านั่งสือพิมพ์ บลันช์พอใจพยายามคุยด้วยและจูบเด็กหนุ่มคนนั้น

Blanch :

.Young man! Young, young, young man! Has anyone ever told you that you look like a young Prince out of the Arabian Nights? (*The Young Man Laughs uncomfortably and stands like a bashful kid. Blanches speaks softly to him*)

Well, you do, honey lamb! Come here. I want to kiss you just once, softly and sweetly on your mouth!

5. บลานช์ เป็นคนขี้เหงา และสนิทสนมกับคนแปลกหน้าได้ง่ายเพราะต้องการเพื่อนและคน
คุ้มครอง

5.1 ฉากที่ 9 เมื่อมิชบอกกับเธอว่าเขารู้ความจริงเกี่ยวกับตัวเธอหมดแล้ว

Blanche :

Yes, a big spider! That's where I brought my victims. *(She pours herself another drink)* Yes, I had many intimacies with strangers was all I seemed able to fill my empty heart with.... I think it was panic, just panic, that drove me from one to another, hunting for some protection-here and there, in the most-unlikely places-even, at last, in a seventeen-year-old boy but-somebody wrote the superintendent about it- "This woman is morally unfit for her position!"

5.2 และแม้ในฉากสุดท้ายบลานช์ก็ได้แสดงความรู้เรื่องการต้องการที่พึ่งซึ่งเป็นคนแปลกหน้า เมื่อหมอจากโรงพยาบาลบ้ามารับตัวเธอ

Blanche :

Whoever you are-I have always depended on the kindness of strangers.

6. สเตลลา เห็นว่า บลานช์ เป็นคนละเอียดอ่อนบอบบาง อ่อนโยนและน่าเชื่อถือ แต่สังคมและคนประเภทเดียวกับสแตนลีย์ชอบถากถางว่ากล่าวจนทำให้เธอเปลี่ยนไป

6.1 ฉากที่ 8

Stanley :

Dilicate piece she is.

Stella :

She is. She was. You didn't know Blanche as a girl. Nobody, nobody, was tender and trusting as she was. But people like you abused her, and forced her to change

ลักษณะนิสัยของสแตนลีย์

ขอยกตัวอย่างให้เห็นความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบกับลักษณะนิสัยของ บลานช์ และ สเตลลา ดังนี้

1. ในสายของบลานช์ สแตนลีย์ เป็นคนธรรมดาๆ ไม่มีความเป็นสุภาพบุรุษ ไม่มีกิริยาป่าเถื่อนเหมือนสัตว์หรือมนุษย์วานรที่ไม่มีความศิวิไลซ์

ฉากที่ 4 ในขณะที่สนทนากับสเตลลา และตกเถียงกันเรื่อง สแตนลีย์

Blanche :

Suppose! You can't have forgotten that much of our bringing up, Stella, that you just suppose that any part of a gentlemen's in his nature! Not one particle, no! Oh, if he was just-ordinary! Just plain-but good and wholesome, but-no. There's something downright-bestial-about him! You're hating me saying this, aren't you?

Stella (coldly) :

Go on and say it all, Blanche.

Blanche :

He acts like an animal, has an animal's habits! Eats like one, moves like one, talks like one! There's even something- **sub-human** -something not quite to the stage of humanity yet! Yes, something-ape-like about him, like one of those pictures I've seen in-anthropological studies! Thousands and thousands of years have passed him right by, and there he is—Stanley Kowalski-survivor of the stone age! Bearing the raw meat home from the kill in the jungle! And you-you here-waiting for him! Maybe he'll strike you or maybe grunt and kiss you! That is, if kisses have been discovered yet! Night falls and the other apes gather! There in the front of the cave, all grunting like him, and willing and gnawing and hulking! His poker night!-you call it-this party of apes! Somebody growls-some creature snatches at something-the fight is on! God! Maybe we are a long way from being made in God's image, but Stella-my sister-there has been some progress since then! Such things as art-as poetry and music-such kinds of new light have come into the world since then! In some kinds of people some tenderer feelings have had some little beginning! **That** we have got to make grow! And cling to, and hold as our flag! In this dark march toward whatever it is we're approaching...Don't-don't hang back with the brutes!

2. ในสายตาของสเตลลา เธอไม่สนใจว่า สแตนลีย์ จะเป็นอย่างไร เพราะว่าเธอรักเขา และมีความปรารถนาในตัวเขา

ฉากที่ 4 ในขณะที่สนทนากับบลานซ์เกี่ยวกับสแตนลีย์

Stella

But there are things that happen between a man and a women in the dark-that sort of make everything else seem-unimportant (*Pause*)

.....

Blanche :

I am not being or feeling at all superior, Stella. Believe me I'm not! It's just this. This is how I look at it. A man like that is someone to go out with-once-twice-three times when the devil is in you. But live with? Have a child by?

Stella :

I have told you I love him.

ลักษณะนิสัยของสเตลลา ขอยกตัวอย่างเพื่อให้เห็นเป็นแนวทางว่า สเตลลาเป็นคนที่รู้จักปรับตัว เมื่อเปรียบเทียบกับบลานช์

1. แม้จะมีภูมิหลังเช่นเดียวกับ บลานช์ คือเคยร่ำรวยและรุ่งโรจน์แต่เมื่อตกอับและตัดสินใจแต่งงานกับ สแตนลีย์แล้ว สเตลลาก็ไม่ทรมานท้อระทมแสวงหาอีกต่อไป เธอยอมรับสภาพของตัวเองและปรับตัวให้เข้ากับสังคม

ฉากที่ 4 หลังจากสเตลลาทะเลาะกับสแตนลีย์แล้วหลบออกจากบ้านไป แต่หวนกลับมาอนกับสแตนลีย์อีก ทำให้บลานช์โกรธและทนไม่ได้เพราะไม่เข้าใจว่าสเตลลาทนการกระทำป่าเถื่อนของสแตนลีย์ได้อย่างไร

Stella :

Yes, you are, Blanche. I know how it must have seemed to you and I'm awful sorry it had to happen, but it wasn't anything as serious as you seem to take it. In the first place, when men are drinking and playing poker anything can happen. It's always a powder-keg. He didn't know what he was doing.....He was as good as a lamb when I came back and he's really very, very ashamed of himself.

Blanche :

And that-that makes it all right?

2. ฉากที่ 7 เมื่อสเตลลาสนทนากับ สแตนลีย์เรื่องบลานช์ สแตนลีย์ให้ร้ายบลานช์ แต่ สเตลลา กลับแสดงความเข้าใจของเธอที่มีต่อทั้งบลานช์ และ สแตนลีย์

Stella :

Stanley, stop picking on Blanche.

Stanley, :

That girl calls me common!

Stella :

Lately you been doing all you can think of to rub her the wrong way, Stanley, and Blanche is sensitive and you've got to realize that Blanche and grew up under very different circumstances than you did.

Stanley :

So I been told and told and told! You know she's been feeding us a pack of lies here?

การใช้ภาษาและลีลาการเขียน

วิลเลียมส์ ใช้ภาษาพูดที่สมจริงให้มีพื้นฐานเช่นเดียวกับละครสังคมนิยม¹ (Realistic Drama) แต่มีลีลาในการเขียนที่แตกต่างจากนักแต่งบทละครสังคมนิยมต้นศตวรรษที่ 19 อย่างเช่น ชอว์² (Shaw) ผู้เขียนละครแนวเหมือนชีวิต เนื่องจากวิลเลียมส์ใช้สัญลักษณ์ในละครเรื่องนี้อย่างมาก วรรณคดีที่บลานซ์โดยสารชื่อ DESIRE ซึ่งหมายถึงความปรารถนาอย่างแรงกล้าของ บลานซ์ ที่จะสร้างชีวิตใหม่ให้กับตนเองโดยพยายามหาผู้ชายดี ๆ สักคน และไม่คำนึงว่าจะได้มาโดยการโกหกหลอกลวงหรือเสแสร้งอย่างไร บลานซ์ต่อรรถรางอีกคันทึ่งชื่อCEMETERIES (ป่าช้า) หมายถึง บลานซ์ จะต้องพบจุดจบ คือตายไปจากความเป็นจริง เพราะไม่สามารถรับสภาพชีวิตอย่างที่เป็นอย่างได้ และถนนELYSIAN FIELDS (สวรรค์ของวีรบุรุษและวีรสตรีในเทวดำนานกรีกโบราณ) นั้นเป็นชื่อที่เสียดสีเพราะบ้านของสเตลลามีได้เป็นสรวงสวรรค์ดังที่ บลานซ์คิดไว้ เธอผิดหวังมากที่น้องสาวต้องตกอยู่ในสภาพเช่นนี้ และยังคงแต่งงานกับสแตนลีย์ ผู้ที่เธอเห็นว่าเป็นคน “ธรรมดา ๆ” (common) และน่ารังเกียจ

ชื่อของบลานซ์ ก็เป็นสัญลักษณ์อีกเช่นกัน บลานซ์เป็นชื่อที่มาจากภาษาฝรั่งเศส Blanche แปลว่า สีขาว หมายถึงธรรมชาติอันสะอาดบริสุทธิ์ของเธอ ซึ่งถูกสังคม และผู้คนซึ่งไร้ความเข้าใจทำให้เธอเปลี่ยนแปลงไปจนไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อีกต่อไป

วิลเลียมส์ ต้องการแสดงให้เห็นว่า บลานซ์ เป็นคนโรแมนติก (Romantic) ตามแนวความคิดของลัทธิจินตนิยม³ (Romanticism) กล่าวคือมีธรรมชาติที่สูงส่งบริสุทธิ์อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติไม่ถูกเปลี่ยนแปลงปรับปรุงโดยน้ำมือมนุษย์ นามสกุลของเธอ Du Bois มาจากภาษาฝรั่งเศส แปลว่า “แห่งป่า” ชื่อ บลานซ์ ดูบัวส์ จึงมีความหมายถึง ผู้หญิงชาวบริสุทธิ์แห่งป่า หรือธรรมชาตินั่นเอง

แม้บลานซ์จะมีลักษณะนิสัยที่สื่อแสดงให้เห็นตามความเป็นจริงว่า ชอบปิดบังอายุ ไม่

¹ คุบที่ 7

² คุบที่เดียวกัน หัวข้อนักแต่งบทละครสังคมนิยม

³ คุบที่ 6

ยอมรับความจริงเรื่องความร่วงโรยของสังขาร และความเปลี่ยนแปลงของฐานะ แต่วิลเลียมส์ ต้องการสะท้อนให้เห็นความเป็นคนโรแมนติกของเธอ บลานซ์ชอบทำให้สิ่งต่าง ๆ ดูสูงส่งมีค่า แลดูสวยงาม อาทิเช่น เธอชอบให้โคมไฟกระดาษครอบหลอดไฟฟ้า ชอบใช้คำเปรียบเทียบ ด้วยภาษาไพเราะสละสลวย และใช้คำพูดแบบ “ผู้ดี”

วิลเลียมส์ มิได้เขียนบรรยายพรรณาลักษณะภายนอก อายุ การแต่งกายของตัวละคร ไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน เช่น สติลาการเขียนแนวสัจนิยมของ ฮอว์ (Shaw) ซึ่งอธิบายตัวละคร ทุกตัวไว้อย่างละเอียดในฉากแรก เพื่อแนะนำให้ผู้รู้จักตัวละครแต่ละตัวและความต้องการของ ตัวละครแต่ละตัวด้วย วิลเลียมส์ ไม่ได้ทำเช่นนั้น เขาบรรยายสภาพฉากและปล่อยให้เรื่องราว ดำเนินไปเพื่อเปิดเผยลักษณะนิสัยตัวละครแต่ละตัว จากบทเจรจาของตัวละครเอง หรือจาก การตัดสินใจผ่านสายตาตัวละครตัวอื่น ๆ ในขณะเดียวกันเขาได้บ่งสติลาการพูด และอากัปกริยา ของตัวละครกำกับไว้ด้วยเพื่อความสมจริงในการแสดงให้ได้ภาพ¹ (spectacle) ที่สวยงามบนเวที

1. ฉากที่ 5 เมื่อสเตลลาถามบลานซ์เรื่องข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับบลานซ์ บลานซ์พูดถึงความอ่อนหวาน ความงาม และโคมไฟกระดาษที่พรางแสงไฟให้สลัวลง

Blanche:

I never was hard or self -- sufficient enough. When people are soft -- soft people have got to shimmer and glow -- they've got to put on soft colors, the colors of butterfly wings, and put a -- paper lantern over the light.....It isn't enough to be soft.

You've got to be soft and attractive. And I -- I'm fading now!

I don't know how much longer I can turn the trick.

2. ฉากที่ 8 เมื่อสเตลลา จุดเทียนวันเกิดให้บลานซ์ เธอบอกให้สเตลลาเก็บเทียนไว้ให้ลูกบ้าง และใช้สำนวนเปรียบเทียบว่าดวงตาสีฟ้าของเด็กจะสุกใสเหมือนแสงเทียน และหนทางชีวิตของเด็กจะสดใสด้วย

Blanche:

You ought to save them for baby's birthdays. Oh, I hope candles are going to glow in his life and I hope that his eyes are going to be like candles, like two blue candles lighted in a white cake!

Stanley:

What poetry.

¹ดูบทที่ 1 หัวข้อองค์ประกอบของละคร

กิจกรรม

1. ให้นักศึกษาย่านบทละครเรื่อง A STREETCAR NAMED DESIRE ทั้งเรื่อง
2. ให้นักศึกษาวิจารณ์ตัวละครตัวอื่น ๆ ในละครเรื่องนี้ อาทิเช่น มิช และวิจารณ์ สเตลลา และสแตนลีย์ให้ละเอียดโดยยึดแนวตามตัวอย่างการวิจารณ์ บลานซ์
3. ให้นักศึกษาย่านบทละครเรื่องอื่น ๆ ของวิลเลียมส์

บทสรุป

ละครสังคมนิยมแปรรูป มีพื้นฐานเป็นละครเหมือนชีวิต เช่นเดียวกับละครสังคมนิยม แต่ได้มีการขอยืมเทคนิคและวิธีการของละครรูปแบบอื่น ๆ เช่นละครต่อต้านสังคมนิยม¹ (Anti-Realistic Drama) มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้แต่ง เพื่อให้ละครมีรูปแบบที่น่าสนใจและสามารถเป็นสื่อถ่ายทอดแนวความคิดของผู้แต่งได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ละครสังคมนิยมกลางศตวรรษที่ 20 จึงมีรูปแบบแปรเปลี่ยนไปจากเดิม และยังคงครองเวทีละครอังกฤษ และอเมริกาอยู่ตราบเท่าทุกวันนี้

¹ดูบทที่ 8

แบบทดสอบ

1. ละครสังคมนิยมแปรรูป มีลักษณะอย่างไร?

แนวตอบ ละครสังคมนิยมแปรรูปยอมรับว่า ละครคือละคร การตกแต่งฉากไม่เห็นรายละเอียดและความสมจริง ละครแบ่งออกเป็นฉากย่อยโดยนักแต่งบทละครขอเยี่ยมเทคนิคและวิธีการของขบวนการละครแนวอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม (อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมดูจากหัวข้อลักษณะละครสังคมนิยมแปรรูป)

2. เหตุใดละครสังคมนิยมหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงมีรูปแบบแปรเปลี่ยนไปจากละครสังคมนิยมในศตวรรษที่ 19

แนวตอบ เนื่องจากทัศนคติในการมองดูโลกของมนุษย์เปลี่ยนไป มนุษย์ต้องการค่านิยมทางศีลธรรมและจิตใจมากขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการนำสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ให้ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งแนวความเชื่อทางจิตวิทยาเรื่องแรงจูงใจ และจิตใต้สำนึกซึ่งชี้แนะว่า “ความจริง” เป็นสิ่งที่ยึดหยุ่นได้ (อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมดูจากหัวข้อลักษณะละครสังคมนิยมแปรรูป)

3. จงอธิบายความสำคัญของ จอห์น ออสบอร์น (John Osborn) ที่มีต่อวงการละครอังกฤษ

แนวตอบ ละครเรื่อง LOOK BACK IN ANGER ของ จอห์น ออสบอร์น ได้รับการจัดแสดงในปี ค.ศ. 1956 เป็นการเปิดศักราชใหม่ของวงการละครอังกฤษ ซึ่งนักวิจารณ์ในเวลานั้นกล่าวว่า “ตาย” แล้วให้มีชีวิตชีวาขึ้น (อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมดูจากหัวข้อ จอห์น ออสบอร์น และละครสังคมนิยมแนวใหม่ในอังกฤษ)

4. อาร์เธอร์ มิลเลอร์ มีแนวความคิดเกี่ยวกับละครเพื่อสังคมอย่างไร?

แนวตอบ เขาคิดว่านักแต่งบทละครที่จริงจังต้องเขียนบทละครเพื่อสังคมที่เขาเรียกว่า “Whole Drama” โดยมีแนวความเชื่อว่ามนุษย์ควรมีภาวะที่เป็นทั้ง อัตตวิสัย (subjective) และวัตถุวิสัย (objective) กล่าวคือมนุษย์ควรรู้ขึ้นอยู่กับสังคมด้วยนอกเหนือจากครอบครัว

5. แก่นเรื่องของละครเพื่อสังคมของ มิลเลอร์ คืออะไร?

แนวตอบ สังคมเป็นเครื่องกำหนดภาพพจน์ การสร้างตำนานความเชื่อและความไม่เป็นธรรมในสังคม ซึ่งเป็นผลทำให้มนุษย์ต้องใส่หน้ากากเข้าหากัน มิลเลอร์ ต้องการชี้แนะว่า มนุษย์ต้องเลือกระหว่างการปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ของสังคม หรือการถูกทำลาย

6. ตัวละครเอกของ มิลเลอร์ มีลักษณะร่วมกันอย่างไร?

แนวตอบ ตัวละครเอกของเขามักแสวงหาจุดยืนหรือเอกลักษณ์ของตนเอง (self identity) ตัวอย่างเช่น ตัวเอกในละครเรื่อง ALL MY SONS ของ DEATH OF SALESMAN (อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมดูจากหัวข้อนักแต่งบทละครสมัยนิยมแปรรูปชาวอเมริกัน)

7. ละคร 4 เรื่องของ เทนเนสซี วิลเลียมส์ ที่ได้รับการจัดแสดงมากที่สุดในอเมริกา คือเรื่องใดบ้าง?

แนวตอบ THE GLASS MENAGERIES

A STREETCAR NAMED DESIRE

SUMMER AND SMOKE

CAT ON A HOT TIN ROOF

8. จงอธิบายวิธีการเขียนบทละครของ วิลเลียมส์

แนวตอบ เขาใช้ภาษาเรียบง่ายซึ่งคนส่วนใหญ่สามารถเข้าใจได้ดีโดยมุ่งแสดงแนวความคิด ความรู้สึกที่บ่งลักษณะของกลางศตวรรษที่ 20 โดยแสดงสภาพแวดล้อมของคนธรรมดา และสอดแทรกการใช้สัญลักษณ์ เขามุ่งเสนอ “ความจริง” ในยุคปัจจุบัน (อธิบายรายละเอียดดูจากหัวข้อย่อย เทนเนสซี วิลเลียมส์)

9. จงยกตัวอย่างการใช้สัญลักษณ์ของ วิลเลียมส์ ในบทละครเรื่อง A STREETCAR NAMED DESIRE มาสัก 3 อย่าง

แนวตอบ 1. ชื่อเรื่อง

2. ชื่อตัวละครเอก บลานซ์ ดูปัวส์

3. ตัวละครเอกทั้ง 3 ตัว บลานซ์ สแตนลีย์ สเตลลา เป็นสัญลักษณ์ (อธิบายรายละเอียดดูจากแนววิจารณ์ ซึ่งอธิบายไว้แล้วโดยละเอียด)